

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง
อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
THE PARTICIPATION OF LOCAL POLITICS OF WOMEN
IN WANGPHANG SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, WIANGNONGLONG
DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE

มุกดา เตจ๊ะสา*
ดร.บุศรา โพธิ์สุข**
ดร.นิกร ยาอินตา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ๒) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ๔) เพื่อนำหลักการบริหารนิยธรรมมาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ดำเนินการวิจัยโดยการวิจัยแบบผสม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๓,๒๕๑ คนทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน คือ ๓๔๘ คนและเก็บข้อมูลโดยวิธีใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ในส่วนของคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม จากนั้นทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะจัดทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๒.๕๑)

* นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ด้วยการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าด้านอายุ วุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้าน อาชีพ และรายได้แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ผลศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน สรุปได้ว่า สตรีบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญกับทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เพราะตามขนบธรรมเนียมประเพณีชนบท สตรีมักจะถูกเลือกเป็นช้างเท้าหลังหลังความคิดเห็นหรือการแสดงออกมักจะถูกบดบังตามความเชื่อที่สืบทอดสู่คนรุ่นหลัง บางอย่างจะคิดว่าสตรีไม่สามารถทำได้ และบทบาทในด้านการเมืองในท้องถิ่นยังมีไม่มากเพราะการเลือกตั้งสตรีในความคิดของคนในชุมชนจะมองไม่เห็นความสำคัญของสตรี จากการเลือกตั้งที่ผ่านมาการเลือกกลุ่มของผู้สมัครจะยึดติดกับกลุ่มของผู้นำในท้องถิ่นเป็นผู้คัดเลือกหรือเสนอชื่อผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง คัดเลือกคนที่ใกล้ชิดหรือคนที่สามารถมีผลประโยชน์ร่วมกันได้เป็นผู้ลงสมัคร สตรีควรมีความสนใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น และกล้าแสดงออกให้เท่าเทียมกับสังคมเพศชายให้เป็นที่ยอมรับกับการเป็นผู้นำท้องถิ่น โดยนำทั้งข้อดีและข้อเสียมาปรับใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

๔. การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เน้น การเปิดโอกาสเป็นวิธีหนึ่งในการส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีสามารถเกิดขึ้นได้จากการให้โอกาสของทุกภาคส่วนของท้องถิ่นในการได้มีส่วนร่วม การทำงานต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ทำตามหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบไม่ให้เกิดการบกพร่องเกิดความชอบธรรมดำเนินการอย่างพร้อมเพียงมีความสามัคคีในกลุ่มการทำงาน ไม่แบ่งฝ่ายชายหญิง เพื่อประโยชน์ของสังคมชุมชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การเมืองท้องถิ่น, สตรี

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the participation of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province, 2) to compare the participation of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province, 3) to find out the problems, the obstacles and the suggestions of the participation guidelines of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province, and 4) to bring the principle of Aparihaniyadhamma in application with the participation of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province. The research used mixed

method research. The population and sample were 3,251 people selected from the women who live in Wangpang sub-district municipality by sampling to compare quantity of the people with standard tale with size of the people and size of the example of Krejcie & Margan were 348 people. The data collection was a questionnaire and by a computer program for social science research and the analysis of data has been done by frequency, percentage, mean and standard deviation, statistical hypothesis testing using F-test, one way analysis for variance (One-way ANOVA) and the Least Significant Difference: LSD. In the part of open-ended questions showed the problems, obstacles and suggestions, the researcher arranged the group according to the issues of open- end. Then, there was to analyze by frequency and data from interviews, the researcher will gather data on the essence of the interview, then content analysis technique.

The results showed that

1. The participation of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province was overall at moderate level ($\bar{X} = 2.51$).

2. To compare the participation of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province using the hypothesis test by different analysis according to personal factors, including age, educational background, occupation and income it found that age and educational background were not significant differences at 0.01 level. Then accept the hypothesis.

3. The result of the problems, obstacles and suggestions of the participation guidelines of local politics of women in Wangpang sub-district municipality, Wiangnonglong district, Lamphun province. It was included that some women did not emphasize the participation of local politics because local traditions women might be selected the follower, the opinion or the expression might be blocked the belief and succeed to new generation. Something thinks that women cannot do and the local politics role still have not much because elected women in the thinking of community people might be not emphasize to the women. From the last election, the selection of candidates will be identified with the group of local leaders who recruit or to nominate a candidate, the election of someone closes, or people who have common interests as candidates. Women should focus on political participation and more and assertiveness with equal male to be recognized as a local leader by bringing both the advantages and the disadvantages in application towards the political participation of women.

4. The application of Apirihaniyadhamma principle with the participation of local politics of women in Wangpang sub-district municipality found that the key of informant, most of them emphasized the opportunity that was one way for promoting women to participate of local politics. Reflect that the participation of local politics of women can be appeared by providing opportunities for all sectors of the local participation. Working must be the unity, mutual recognition, duty responsibly to avoid glitches, the righteousness performed with equality, having harmony in the working group and did not separate these are males or females for the benefit of community.

Keywords : participation, local politics, women

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นมีการกระจายอำนาจผ่านองค์กร ปกครองท้องถิ่นคือ เทศบาล ตามเจตนารมณ์ของรัฐ ในเรื่องการกระจายอำนาจนั้น ต้องการให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รัฐบาลจึงกำหนดเป้าหมายเพื่อเพิ่มสัดส่วนสตรีเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองท้องถิ่นมากขึ้นเป็นสองเท่า ทั้งสมาชิกและผู้บริหารเพื่อความเสมอภาคระหว่างชายหญิง ส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะในกระบวนการมีส่วนร่วมที่ถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมคือร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล^๑

ในทางพุทธศาสนา ได้ปรากฏหลักธรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะหลักอปริหานิยธรรม หมายถึง หลักธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียวสำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองประกอบด้วย ๑.หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ๒.พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ๓.ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ลบล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ๔.เคารพนับถือผู้ใหญ่ ๕.ไม่ชมเหลว้งเกินสตรี ๖.เคารพสักการบูชาเจดีย์ ๗.จัดให้ความอารักขาคุ้มครองป้องกันอันชอบธรรม ซึ่งหลักอปริหานิยธรรม ๗ ประการนี้^๒ พระพุทธเจ้าทรงตรัสแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลายผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรมมา

เทศบาลตำบลวังผางในการบริหารงานที่ผ่านมาสตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมีจำนวนน้อย ในปัจจุบันการบริหารงานของเทศบาลวังผางไม่มีทั้งผู้บริหารและสมาชิกที่เป็นสตรี จากอดีตและปัจจุบันผู้วิชัยที่ได้ดำรงตำแหน่งประธานสตรีและได้ร่วมดำเนินงานร่วมกับทางเทศบาลตำบลวังผาง พบว่า สตรีในตำบลวังผางยังมีการดำเนินกิจกรรมหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อย เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการของหมู่บ้าน ร่วมประชุมโครงการกับเทศบาลร่วมเป็นกรรมการ

^๑ สมาน รังสิโยภักดิ์, การบริหารราชการไทยในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต, (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๓๒), หน้า ๑๑-๑๓.

^๒ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖) หน้า ๒๘๙.

ส่งเสริมบทบาทสตรี ร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินการของเทศบาลและร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล

ดังนั้นแล้วผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ในด้านการมีส่วนร่วม ๔ ด้านดังนี้ ๑) ร่วมวางแผน ๒) ร่วมดำเนินการ ๓) ร่วมรับผลประโยชน์ ๔) ร่วมประเมินผล ว่ามีปัจจัยอะไรที่จะทำให้สตรีได้รับการยอมรับจากชุมชนมากขึ้นในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นรวมถึงบทบาททางการเมืองในกิจกรรมต่างๆ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาและการให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาศักยภาพของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง ในภาพหน้า

๑.วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๔ เพื่อนำหลักการบริหารนิยธรรมมาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

๒. ขอบเขตการวิจัย

๒.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน จากแนวคิดของ สมาน รังสิโยกฤษฎ์^๓ ซึ่งประกอบด้วย ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) ร่วมวางแผน ๒) ร่วมดำเนินการ ๓) ร่วมรับผลประโยชน์ ๔) ร่วมประเมินผล

๒.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือปัจจัยส่วนบุคคลของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ และ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผางกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นกับเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ประกอบไปด้วย ๔ ด้าน คือ ๑) ร่วมวางแผน ๒) ร่วมดำเนินการ ๓) ร่วมรับผลประโยชน์ ๔) ร่วมประเมินผล

๒.๓ ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ที่สิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๓,๒๕๑ คน ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๙ รูป/คน

^๓ สมาน รังสิโยกฤษฎ์, การบริหารราชการไทยในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต, (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑-๑๓.

๒.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูนจำนวน ๑๐ หมู่บ้านได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านเหล่าแมว หมู่ที่ ๒ บ้านเหล่าปงเสื่อ หมู่ที่ ๓ บ้านท่าลี่ หมู่ที่ ๔ บ้านวังผาง หมู่ที่ ๕ บ้านดงหลวง หมู่ที่ ๖ บ้านเวียงหนองล่อง หมู่ที่ ๗ บ้านวังหมื่น หมู่ที่ ๘ บ้านดงเหนือ หมู่ที่ ๙ บ้านกลางทุ่ง หมู่ที่ ๑๐ หมู่บ้านดงเจริญ

๒.๕ ใช้เวลาในการศึกษาตั้งแต่ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ – กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมเวลา ๖ เดือน

๓. สมมติฐานการวิจัย

สตรี ที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิดทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องนำมาจัดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง
๑. อายุ
๒. วุฒิการศึกษา
๓. อาชีพ
๔. รายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีโดยกำหนดประเด็นที่จะศึกษาไว้
๑. ด้านร่วมวางแผน
๒. ด้านร่วมดำเนินการ
๓. ด้านร่วมรับผลประโยชน์
๔. ด้านร่วมประเมินผล

แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผางอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ๙ รูป/คน ตามหลักอุปรียานิยธรรม

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview)

๕.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๕.๒.๑ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ๑๐ หมู่บ้าน จำนวน ๓,๒๕๑ คน

กลุ่มตัวอย่าง

๕.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่องจังหวัดลำพูน จำนวน ๓๔๘ คน โดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตารางเครจซีและ มอร์แกน^๔ (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % หรือมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น ๕%

๕.๒.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ๙ รูป/คน

๕.๓ เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นจาก “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผางอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน” และผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผางอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ วิเคราะห์ สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าเอฟ (F – test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Last Significant Difference : LSD)

๒. การวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดใช้ในแบบสอบถามปลายเปิดจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนา

^๔ อุเทน ปัญญา, ระเบียบวิธีวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ ๒๕๕๓), หน้า ๑๔๐.

๖. ผลการวิจัย

๖.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๔๖ – ๕๕ ปี จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖ มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒ มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗ และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนที่ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔

๖.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาล ตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

สตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลวังผาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๒.๕๑, S.D. = ๐.๘๕๐) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า สตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านร่วมรับผลประโยชน์ มากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๒๕, S.D. = ๐.๙๕๙) รองลงมาคือ ด้านร่วมดำเนินการ ($\bar{X}$ = ๒.๗๒, S.D. = ๐.๙๖๐) ส่วนด้านร่วมประเมินผลอยู่ในระดับน้อยสุด ($\bar{X}$ = ๑.๙๑, S.D. = ๑.๑๒๓)

๖.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ด้วยการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้พบว่า ด้านอายุ วุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้าน อาชีพและรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๖.๔ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

โดยหลักการบริหารนิยธรรม ในข้อที่ว่า พร้อมเพียงกันประชุม เลิกประชุม และพร้อมเพียงกันทำกิจกรรมที่พึงกระทำ ควรให้เกียรติสตรี ไม่เลือกเพศหญิง ชาย ควรให้ความเสมอภาคในด้านร่วมประเมินผลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในกิจกรรม โครงการที่ได้ดำเนินการ และยังต้องให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม โครงการเพื่อให้ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อสามารถวิเคราะห์ผลที่ได้ และนำผลที่ได้นำไปปรับใช้กับกิจกรรม โครงการที่ดำเนินการ

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังนี้

ด้านร่วมวางแผน คือ ส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมประชุมในการวางแผนร่วมกับเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้ง สนับสนุนสตรีให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาททางการเมืองท้องถิ่นในกลุ่มงานของเทศบาล ส่งเสริมงบประมาณเพียงพอให้กลุ่มสตรีได้มีส่วนร่วมวางแผนในการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสตรีและส่งเสริมด้านอาชีพของเทศบาล ให้สตรีมีส่วนร่วมกำหนดการวางแผนดำเนินการ

โดยหลักการบริหารนิยธรรม ในข้อที่ว่า การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ พร้อมเพียงกันประชุม เลิกประชุม และพร้อมเพียงกันทำกิจกรรมที่พึงกระทำในการกำหนดแนวทางการร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน กิจกรรม และโครงการ ควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการร่วมบริหารท้องถิ่นเป็นการ

แสดงออกถึงสิทธิความเสมอภาคหญิง ชาย สนับสนุนกิจกรรมของสตรีรวมถึงด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง นโยบายที่เกิดประโยชน์ต่อสตรีและชุมชน

ด้านร่วมดำเนินการ คือท้องถิ่นส่งเสริมจัดกิจกรรมรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นน้อยและท้องถิ่นควรสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและไม่ผิดกฎหมายเลือกตั้ง

โดยหลักอภิธานิธรรม ด้านร่วมดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสตรี โดยพร้อมเพียงกันทำกิจกรรมที่ควรกระทำเป็นการปฏิบัติที่สำคัญในการมีส่วนร่วมการทำงานไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิมมีความเคารพนับถือผู้บังคับบัญชาและให้ความการสนับสนุนในกิจกรรมสตรีร่วมในการปกป้องรักษา องค์กร สังคม ชุมชน

ด้านร่วมรับผลประโยชน์ คือ ควรรณรงค์และปลูกฝังจิตสำนึกให้ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคความเท่าเทียมหญิงและชาย จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยให้กับสตรีเพื่อเลิกความเชื่อดั้งเดิมและสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เรื่องการเลือกตั้งในท้องถิ่นมีความโปร่งใสเลือกผู้สมัครที่ความรู้ความสามารถและมีความซื่อสัตย์

โดยหลักอภิธานิธรรม การให้เกียรติต่อสตรี ควรรับฟังความเห็นของสตรีพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนในกิจกรรมของสตรี การร่วมรับผลประโยชน์มาจากการดำเนินการตั้งแต่ขั้นร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการแล้วการร่วมรับผลก็ตามมา ผลการดำเนินงานย่อมอยู่ที่ประชาชนทุกกลุ่มที่จะได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่จัดขึ้นทั้งนี้ผลของกิจกรรมหรือโครงการดังกล่าวจะมีประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนอย่างแท้จริง

ด้านร่วมประเมินผล คือ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีมีบทบาทกับกิจกรรมด้านเข้าร่วมประเมิน ผลการดำเนินงานของกิจการของเทศบาลอย่างต่อเนื่อง เทศบาลควรให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติการทำงานของเทศบาลทุกครั้งที่มีการสรุปกิจกรรมผลการดำเนินงานของเทศบาลอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำเพื่อประเมินผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน

โดยหลักอภิธานิธรรม ด้านร่วมประเมินผล พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสตรี ถือได้ว่าสำคัญเพราะการทำงานของท้องถิ่นใกล้ชิดกับชุมชน โครงการแต่ละโครงการเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน เมื่อกิจกรรมหรือโครงการสิ้นสุดลงต้องมีการประเมินผลที่เกิดขึ้นคุ้มค่าหรือเป็นไปตามความต้องการของชุมชน มีความโปร่งใสเป็นไปตามเป้าหมาย การประเมินผลไม่ควรเลือกเพศหญิง ชาย ควรให้ความเสมอภาคหญิง ชายในการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นให้สตรีในเขตเทศบาล ตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน อาจเป็นในรูปแบบการประชุมประชาสัมพันธ์ การจัดประชุมสัมมนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสตรีมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้สตรีได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

๒. ควรส่งเสริมให้สตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง โดยผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลและกลุ่มการเมืองควรให้ความสำคัญแก่สตรี จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการเมืองให้กับสตรี

และประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเมือง และมีการส่งเสริมความเสมอภาคของบทบาทสตรีให้มีความสามารถเท่าเทียมกับชาย เพื่อสอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคเท่าเทียมกันในระบบการมีส่วนร่วมในประชาธิปไตย

๓. ควรส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการเมืองให้กับสตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง และประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองการปกครองเลือกตั้งตัวแทนกลุ่มสตรีเข้าไปทำหน้าที่บริหารพัฒนาท้องถิ่น

๔. ควรส่งเสริมให้สตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง มีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาความต้องการของสตรีในหมู่บ้าน ชุมชนเสนอปัญหาและจัดทำแผนโครงการพัฒนาสตรีเสนอแผนงานโครงการเพื่อบรรจุในแผนชุมชน ร่วมมือทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มสตรี

๕. ควรส่งเสริมให้สตรีในเขตเทศบาลตำบลวังผาง และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรม โครงการของเทศบาลทุกปีงบประมาณทุกแผน

๘.๒ ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

๑. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ให้การสนับสนุนการดำเนินงานสตรี กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาสตรี ปฏิบัติงานโครงการร่วมกับกลุ่มสตรี จัดทำกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญของชาติ และวันสำคัญเกี่ยวกับสตรี

๒. ควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้สตรีมีส่วนร่วมลงสมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อให้มีส่วนร่วมการดำเนินงานในท้องถิ่น

๓. พรรคการเมืองควรมีนโยบายที่สนับสนุนสิทธิสตรีได้ลงรับสมัครเลือกตั้งร่วมในการเป็นคณะกรรมการเลือกตั้ง และส่งเสริมให้สตรีได้ใช้สิทธิในการเลือกตั้งมากขึ้นในท้องถิ่นสร้างความเป็นธรรมตามหลักการเป็นผู้แทนในระบอบประชาธิปไตย คือประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อสังคมมีผู้หญิงเป็นประชากรร่วมอยู่ ผู้หญิงจึงควรได้เป็นผู้แทนของประชาชนตามสัดส่วน

๔. ควรส่งเสริมสตรีให้มีส่วนร่วมรณรงค์สนับสนุนบุคคล พรรคการเมืองของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในการเมืองท้องถิ่น และประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาความเสมอภาค

๕. ควรส่งเสริมให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติการทำงานของเทศบาลทุกนโยบาย

๘.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อหาสาเหตุว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

๒. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนมีความต้องการให้สตรีมีส่วนร่วมและมีความต้องการให้สตรีเป็นผู้นำทางการเมือง

๓. ควรมีการศึกษาการประเมินผลนโยบายและกิจกรรม โครงการของเทศบาลด้านการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และแก้ไขปัญหาอุปสรรค

๔. ควรศึกษาถึงประสิทธิภาพของแผนโดยการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นหลังจากการศึกษางานวิจัยนี้แล้ว

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

สมาน รังสิโยภักดิ์. การบริหารราชการไทยในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต. กรุงเทพมหานคร:

บรรณกิจ, ๒๕๔๓.

อุเทน ปัญโญ. ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.